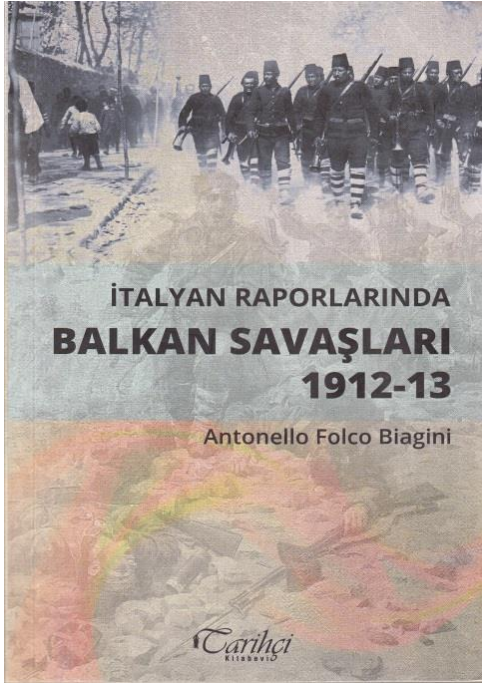

Antonello Folco Biagini, *İtalyan Raporlarında Balkan Savaşları 1912-13*, (Çev.) Sadriye Güneş, Tarihçi Kitabevi, İstanbul 2016, 245 sayfa, ISBN: 978-605-4534-92-0

Bülent AKYAY*

ordularda gözlemci sıfatıyla Balkan coğrafyasında bulunmuşlardı. Bunlardan bazıları da Balkan Savaşları sırasında yaşananları gözlemlemişlerdir.

Ele aldığımız bu eser, 2012 yılında *L'Italia e Le Guerre Balcanische* adıyla Roma'da Nuova Cultura Yayınevi'nin Avrupa Tarihi serisi kapsamında yayımlanmıştır. Esasen kitap ilk kez İtalyan Genelkurmay Başkanlığı Tarih Dairesi tarafından 1990 yılında basılmıştır. Fakat tükenmiş olduğu için kitabı 1912-13 Balkan Savaşlarının yüzüncü yıl dönümü

* Yrd. Doç. Dr., Trakya Üniversitesi Balkan Araştırma Enstitüsü Balkan Tarihi Anabilim Dalı, Edirne, E-mektup: b.akyay@gmail.com.

sebebiyle yeniden sunmak gerekli görülmüştür. Biagini'nin bu eseri, Sadriye Güneş tarafından İtalyancadan Türkçeye kazandırılmıştır.

Antonello Folco Biagini, La Sapienza di Roma Üniversitesi Tarih, Kültürler ve Dinler Bölümü'nde Doğu Avrupa Tarihi profesörüdür. İtalyan Askerî Tarih Komisyonu üyesidir. 1997-1999 yıllarında İtalyan Askerî Tarih Cemiyeti başkanlığı görevini yürütmüştür. La Sapienza Üniversitesi Rektör yardımcılığı da yapmıştır.

Biagini, bu kitabı hazırlarken Sofya, Belgrad, Bükreş, Viyana, Berlin, Londra ve Paris'teki İtalyan ataşelerin raporlarını hâvî *Addetti Militari* ile Genelkurmay yazışmalarını içeren *Corpo di Stato Maggiore: Corresponsenza*, dış yazışmaları ihtiva eden *Carteggio SME*, *Scacchiere orientale*, *Ufficio coloniale*, *Stati esteri*, *Stati Balcanici* evrakını kullanmıştır. Bu belgelerle yazar, İtalyan dış politikasının Balkanlara olan ilgisini ortaya koymuştur.

Kitabın başında *İçindekiler* (s. 7) ve Bilimsel Komitenin açıklama yazısı (s. 9) yer almaktadır.

“Giriş” (ss. 11-22) kısmı aynı üniversiteden Alberto Becherelli tarafından yazılmıştır. Yazar ve kitap hakkında kısa bir bilgi verildikten sonra, kitabın önemi, Balkan savaşları ile ilgili o dönemin tanıklarına, savaşı izleyenlere ait eserler, bazı makaleler, 19. yüzyıl Balkanlarına ait değerlendirmeler ve ilgili Balkan ülkelerine ait savaşla ilgili literatür örnekleri üzerinde durulmuştur.

“I Savaşın Arifesinde Balkanlar Bölgesi” (ss. 23-47) başlığını taşıyan ilk bölümde yazar, savaş öncesinde Balkanların genel durumunu, Balkan ittifakının kurulma sürecini, Balkan devletlerinin ilişkilerini, Büyük Güçlerin tutumlarını İtalyan askerî ataşelerin bu konulardaki değerlendirmeleriyle birlikte özetlemektedir.

“II İtalyan Dış Politikası ve Askerî Ataşelerin Rolü” (ss. 49-94) adlı ikinci bölümde İtalya'nın Balkanlara yönelik takip ettiği siyaset, İtalyan dış politikası ve bu çerçevede İtalyan subaylarının 1878 Berlin Antlaşmasından itibaren sınır belirleme komisyon üyelikleri ve icraatları, 1885 Sırp-Bulgar Savaşı, Makedonya sorunu ve Makedonya jandarma yapılanmasına İtalyan General Emilio de Giorgis'in atanması ve faaliyetleri, İtalyan diplomasi

hamleleri, Arnavutluk üzerinde Avusturya ile rekabet, İtalya'nın Balkanlar'da ekonomik nüfuz kurma gayreti gibi konular ele alınmıştır.

“III Birinci Balkan Savaşı” (ss. 95-151) başlıklı üçüncü bölümde Balkan savaşının ilk safhası Avrupa ve Balkan devletlerinin başkentlerinde bulunan İtalyan askerî ataşelerin raporları ve değerlendirmeleri üzerinden sunulmaktadır.

“IV Barış Müzakereleri ve Savaşın Seyri (3 Aralık 1912-30 Mayıs 1913)” (ss. 153-202) adlı dördüncü bölümde Balkan dörtlüsünün zaferleri sonucunda Birinci Balkan harbine ara veren ateşkes yapılması ve sonrasındaki barış görüşmeleri, Yunanistan'ın ateşkesin dışında kalması, Avrupalı güçlerin hadiselere yaklaşımları, Balkanlı devletlerin tutumları, Romanya'nın durumu, İstanbul hükümetinin vaziyeti gibi konular yine İtalyan subayların değerlendirmeleri eşliğinde irdelenmiştir.

“V İkinci Balkan Savaşı ve Bükreş Antlaşması (10 Ağustos 1913)” (ss. 203-232) başlığını taşıyan beşinci ve son bölümde yine söz konusu İtalyan askerî ataşelerin verdiği bilgiler çerçevesinde Bulgaristan'ın memnuniyetsizliği ve Sırbistan ile Yunanistan'a saldırması, Romanya'nın Bulgaristan'a savaş açması, Türkiye'nin de durumu değerlendirmesi, Bulgaristan'ın mağlubiyeti ve nihayetinde imzalanan 1913 Bükreş Antlaşması üzerinde durulmuştur.

28 Aralık 1912 Londra Konferansı'na katılan delegelere dair yazarın düzenlediği bibliyografik notlar *Ek* (ss. 233-237) kısmında yer almaktadır. Bu kısımda ayrıca biri Nisan 1913 tarihinde Balkanlarda mevcut durumu, diğeri ise Londra Konferansı ve Bükreş Antlaşmasına ait durumu gösteren iki haritaya da yer verilmiştir (ss. 238-239).

Kitabın sonunda *Dizin* (ss. 241-245) bulunmaktadır. Kitapta yer yer karşılaşılan bazı çeviri hataları mevcuttur. Mesela Güneydoğu Avrupa yerine “Güneybatı Avrupa” (s. 25) yazılması gibi bazı askerî rütbe ve kavramlarda da bu hatalar görülmektedir.

Biagini'nin bu eseri 1912-1913 Balkan Savaşlarına ait ilgili literatüre önemli bir katkı sağlamakla birlikte tarihimizin bu mühim dönüm noktası hakkında İtalyan subayların askerî-siyasî değerlendirmeleri üzerinden Balkanlar ve savaşa dair İtalyan bakış açısını da ortaya koymaktadır.